

Kyrkovalet 2005

18 SEPTEMBER

Med fokus på kyrkovalet

– ett inspirationsmaterial

Innehåll

NU GÅR VI TILL VAL	3
BEREDA MARKEN	4
Informationssatsning	5
Stödprodukter	8
Tipsa media	8
Visa upp, ställ ut, berätta	9
Sommartid i kyrkan	11
VALDAGEN – EN KYRKANS FESTDAG	12
Mersmak åt valet	12
KYRKOTAL I FÖRSAMLINGEN	14
Församlingens breda information	15
Basfakta för anställda och aktiva	15
Verktygslåda	15
Valet på webben	16
Vad vill nomineringsgrupperna	16
Rösträtt från 16 år	17
ATT MÖTA MEDIA	18
MER INFORMATION OCH MATERIAL	19

- 1 www.svenskakyrkan.se/kyrkoval2005/skisser2.htm
- 2 www.svenskakyrkan.se/kyrkoval2005/6-ib.htm
- 3 www.svenskakyrkan.se/logotyper
- 4 www.svenskakyrkan.se/kyrkoval
- 5 www.svenskakyrkan.se/medlemsvard
- 6 www.svenskakyrkan.se/kyrkokansliet/pressrum
- 7 www.svenskakyrkan.se/kyrkoval2005/6-c.htm
- 8 www.svenskakyrkan.se
- 9 www.svenskakyrkan.se/kyrkoval2005/fragortillnomgrupper.htm
- 10 www.svenskakyrkan.se/medlemsvard/kommunikationsverktyg-3.htm#media
- 11 www.svenskakyrkan.se/kyrkoval2005/4-d.htm
- 12 www.svenskakyrkan.se/medlemsvard/2-db.htm
- 13 www.svenskakyrkan.se/kyrkoval2005/braattveta.htm
- 14 www.svenskakyrkansunga.se
- 15 www.svenskakyrkan.se/kyrkoval2005/amos2.htm
- 16 www.svenskakyrkan.se/kyrkoval2005/6-b.htm
- 17 www.svenskakyrkan.se/lutherhjalpen
- 18 www.svenskakyrkan.se/kyrkoval2005/etikett.htm
- 19 www.svenskakyrkan.se/kyrkoval2005/rollup2.htm
- 20 www.svenskakyrkan.se/kyrkoval2005/signal.htm

Hänvisningar till de här
webbplatserna finns
på många ställen inne
i materialet.

Artikelnummer: 1104244

Foto: IKON Bildbyrå/Lotta Sundberg sid. 4, Johan Norrby sid. 7,
Arne Larsson sid. 15, övriga Jim Elfström.

Nu går vi **till val**

”En kyrka som människor har en positiv relation till och känner glädje över att tillhöra.” Så ser kommunikationsvisionen ut för Svenska kyrkan. Kyrkans medlemmar ska känna sig sedda och hörda och uppleva en möjlighet till delaktighet och medansvar. Det är de som är kyrkan.

Nu när vi laddar som bäst för kyrkovalet blir detta extra tydligt och viktigt. Den demokratiska rättigheten att rösta och vad Svenska kyrkan är och står för är två grundläggande hörnstenar. Där har vi som ansvarar för kommunikation nu ett särskilt uppdrag. Men hur når vi fram?

Många församlingar har redan kommit långt med sin kommunikation inför kyrkovalet, andra kanske har mycket kvar. Alla kan behöva inspiration och verktyg för att bli ännu bättre. I det här materialet finns idéer och exempel på hur man kan göra sin församling och kyrkovalet tydligare för medlemmarna. Många idéer och kommunikationsverktyg finns också på webben.

Jag hoppas att alla kan hitta något som inspirerar!

Ingrid Andersson
Informationschef

Bereda marken

– att göra Svenska kyrkan synlig inför valet

”Den här söndagen är kyrkan är full av människor. Här finns gamla, medelålders, unga, tonåringar och barn, liksom mannen med rullatorn, det unga paret och flickan med lite blått i håret. Människor som är tillsammans och människor som är ensamma. Jag ser och känner allt detta. Det som är rikt och det som är fattigt blir så tydligt just i kyrkan. Här får allt plats.

Det blir trångt och lite rörigt när vi går fram för att dela bröd och vin. Någon puffar på min axel och när jag vänder mig ser jag en gammal kvinna som har lite svårt med balansen. Jag vill artigt släppa henne före mig men då säger diakonen vid damens sida att jag kan ta henne under armen istället. Bara så där! Jag har plötsligt fått ett förtroende och blir alldeles varm. Och när jag ser mig omkring igen slås jag av insikten att det bara är här i kyrkan som detta är möjligt. Alla vi som just nu står här och trängs skulle inte kunna göra det någon annanstans eller i något annat sammanhang i samhället. Det är i kyrkan möjligheten finns och detta sker.”

Svenska kyrkan är välkänd, men det är mindre känt vad kyrkan gör och vill. Kvinnan som ovan berättar om sin upplevelse av Svenska kyrkan bidrar till att ge bilden av kyrkan kött och blod. Kyrkans liv handlar om möten mellan människor i olika livssituationer och mellan Gud och människa. Omsorgen om hela människan står i centrum. Hur ska vi tillsammans göra den bilden synlig och tydlig?

Inför kyrkovalet behöver den röstberättigade få information för att veta vad valet handlar om. Det handlar om den lokala församlingen, men också om Svenska kyrkan som helhet och som en del av den världsvida kyrkan, om allt det arbete som bedrivs både inom Sveriges gränser och runt om i världen.

Om allt detta, och om hur valet går till, får kyrkan berätta.

Informationssatsning¹

Vecka 34–37 genomför nationell nivå en tvådelad informationssatsning inför kyrkovalet. De två första veckorna är rubriken Hälsokontroll för själen. Syftet med denna del av satsningen är att skapa reflektion kring livsfrågor och att säga något om vilken roll Svenska kyrkan har. Målet är att väcka intresse för Svenska kyrkan och att göra medlemmen mottaglig för den information om kyrkovalet som följer under satsningens andra del under vecka 36 och 37. Då är rubriken Var ska Svenska kyrkan lägga kraften?

Exempel på annons från informationssatsningens första del.

Hälsokontroll för själen.

1. Jag önskar att jag fick ägna mer tid åt att ☐ äga ☐ göra ☐ växa ☐ synas ☐ vara	6. Ställs jag inför ett val går jag oftast på det alternativ som skulle göra mig ☐ lycklig ☐ lyckad
2. När jag lagt ifrån mig dagens tidning brukar jag tänka att ☐ jag har haft tur ☐ det finns hopp ☐ det finns mycket att göra ☐ det blir bara värre och värre	7. I stora frågor söker jag svaret genom att lyssna ☐ till mitt förfuoft ☐ till mina känslor ☐ till andras åsikter
3. I mitt allra innersta bär jag på ☐ en känsla av ensamhet ☐ en stor hemlighet ☐ en samhörighet ☐ en längtan ☐ svaren	8. Jag tror på ☐ inget ☐ något ☐ något större ☐ Gud
4. Den stora kärleken ☐ är svår att finna ☐ finns inom varje människa ☐ bär världen ☐ är en myt	9. Jag skulle vilja umgås mer med ☐ mig själv ☐ vem som helst
5. Mitt liv är ☐ en gåva ☐ en prövning ☐ någon annanstans ☐ vad jag fyller det med ☐ samhällets ansvar	10. Jag hjälper andra människor när jag ☐ kan ☐ blir tillfrågad ☐ får någonting tillbaka
	11. Det viktigaste och mest centrala i mitt liv ☐ får vänta till senare ☐ går före allt annat

Svar.
Hur står det till därinne? Är det ljus eller mörkt, stilla eller rastöst i ditt alla innersta?
Ställs frågan till samhället i stort, blir svaret ganska nedslående: utåt sett har vi aldrig haft det bättre. Inomhörds har vi sällan mått sämre.
Det är alldeles uppenbart någonting som inte stämmer. Något fundera- mentalt som gått oss förbi.
Kan det vara så att den nya tidens brädska fått oss att blunda för att som inte syns? För självklarheter som att kroppen behöver själen för att känna sig hel? Att även moderna människor behöver en andlig källa
Behöver du och ditt innersta, det som är större än du, komma varandra att hämta kraft ur?
Behöver du och ditt innersta, det som är större än du, komma varandra närmare är kyrkan en plats att mötas på. Och vill du ha sällskap, stöd eller vägledning så finns vi här: präster och själavårdare, diakoner och med- mänskors, troende och tvivlare, sökare och kyrkobesökare.
Välkommen.

Svenska kyrkan
www.svenskakyrkan.se

Exempel på annons från informationsatsningens andra del.

Var ska Svenska kyrkan lägga kraften?

- Själavård
- Finnas på plats efter katastrofer och olyckor
- Döpa, konfirmera, vigas och begrava
- Vara en röst i samhällsdebatten
- Kyrkokonserter
- Besöka gamla, sjuka och ensamma
- Kyrkans barnstämor
- Familjerådgivning
- Veckomässor, lugnmässor och krällsandakter
- Rättsvis handel
- Flyktingfrågor
- Köror för barn och ungdom
- Jourhavande präst
- Samtalgrupper för tonårstjejer
- Öppen förskola
- Andlig vägledning
- Religionsdialog
- Hålla kyrkorna öppna för stillhet och meditation
- Musikverksamhet för barn och ungdom
- Finnas på skolor och arbetsplatser
- Arbeta för mänskliga rättigheter
- Jämskaldhetsfrågor
- Stöd till våldsutsatta
- Samla in pengar till behövarne
- Fira jul, påsk och pingst
- Konstutställningar
- Farsar och morsor på stan
- Bekämpa orättvisor, fattigdom och förtryck
- Stöd till ensamstående föräldrar
- Stöd till sörjande
- Soppkiök
- Krisen meditation
- Finnas på sjukhus
- I Söndagsgudstjänster
- Hjälpbarn
- Motarbeta diskriminering av missbrukare
- Köror för vuxna
- Retreator
- I sötta före detta missbrukare
- Bibelstudier
- Festar genom hjälp till självhjälp
- Vara en minnesplats och ett extra hem för svenskar utomlands
- Finnas på fängelser
- Stöd vid kriser
- Vårda kyrkogårdar och minnesplatser
- Miljöarbete
- Stöda anhöriga till dementa
- Ungdomsgrupper och läger
- Musik- och temagudstjänster
- Vårda kyrkohyggenader
- Utrota hungern i världen
- .....

Kyrkoval 18 september.
Det är du som väljer.
www.svenskakyrkan.se

Svenska kyrkan

Huvudsakligen genomförs informationssatsningen som dagspressannonser, men även som utomhusreklam, vykort och webbannonser.

Materialet finns i olika format och erbjuds församlingar, samfälligheter och stift.

Det finns olika alternativ:

- Att kostnadsfritt ta hem materialet för att publicera i församlingsblad eller lokala media (eventuell införandekostnad tillkommer förstås).
- Att kostnadsfritt beställa färdigtryckta vykort (två varianter), klistermärken och affischer via Informationsservice.
- Att beställa anpassningar av det material som finns, för användning i andra kanaler, mot framtagningskostnad.
- Att köpa rabatterade införanden i lokala media via den upphandlade mediabyrån. (Gäller endast för del två, fram till 4 augusti).

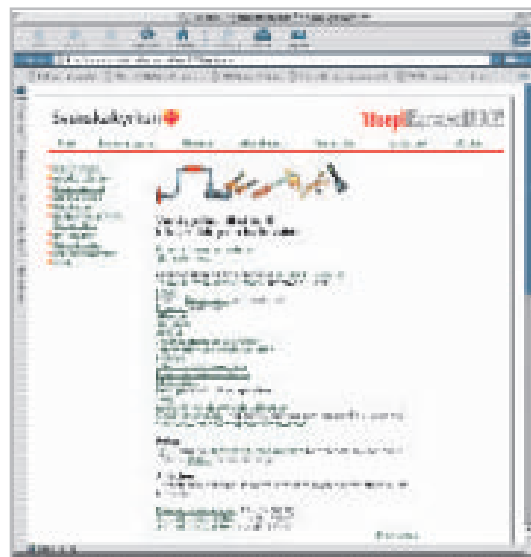
Läs mer på kyrkovalswebben ¹.

Verktyglådan ²

I verktyglådan på kyrkovalswebben finns material från informationssatsningen att använda. Verktyglådan innehåller även sådant material som nationell nivå inte själv använder utan bara producerar, till exempel radioinslag och TV-reklam.

Gemensam kraft

En tanke med informationssatsningen är att församlingar, samfälligheter och stift ska kunna använda sig av samma material, annonser, vykort, klistermärken etc. som nationell nivå använder. Tillsammans kan vi göra informationssatsningen kraftfull och få större genomslag. Hela Svenska kyrkan kan berätta samma budskap och visa att vi tillsammans är trossamfundet Svenska kyrkan, samtidigt som kyrkovallet blir känt.

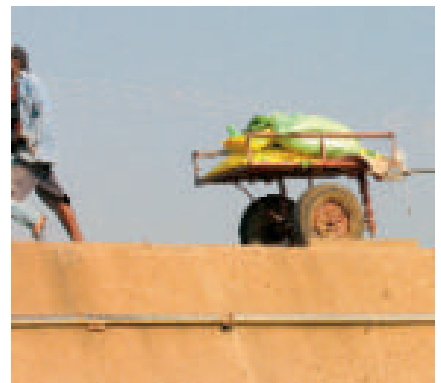

Logotyp

I den externa informationssatsningen använder vi förstås Svenska kyrkans nya logotyp. Logotypen finns att ladda ner från webben ¹³. Här finns också mer information för dem som vill beställa en egen lokal logotyp med församlingens namn. Kyrkokansliet subventionerar logotyper fram till 18 september.

Lutherhjälpen ¹⁷ i TV

I samband med kyrkovallet kommer Svenska kyrkan genom Lutherhjälpen att synas med TV-reklam och webbannonser i en kampanj för att utrota hungern i världen. Filmen har spelats in i Mocambique hos Lutherhjälpens partner där. Kampanjen ska profilera Lutherhjälpen och målet är att få in fler månadsgivare.

Bilder från Lutherhjälpens kampanj.

Framsidan på röstkortsutskicket. Själva röstkortet finns inuti denna folder med information om Svenska kyrkan och valet.

Tröjor och roll-ups/vepor kan också beställas från Informationservice. Läs mer på kyrkovaletswebben.

Stödprodukter

Röstkortet¹⁶, som i slutet av augusti skickas hem till alla röstberättigade, innehåller information om Svenska kyrkan och om hur valet går till. Texterna kommer att läggas i verktygslådan i sommar, liksom översättningar till ett antal språk.

Det nummer av magasinet Amos, från Svenska Kyrkans Press, som utkommer den 2 september har en valbilaga¹⁵ producerad av kyrkokansliet. Dessa texter finns att hämta i verktygslådan och är precis som alla andra texter där fria att använda för församlingar, samfälligheter och stift.

En ny presentationsbroschyr ”Tillsammans är vi Svenska kyrkan” kommer lagom till kyrkovalet och höstens alla aktiviteter. Leverans sker i slutet av augusti. Beställ från Informationservice, 018-169600, eller via info@svenskakyrkan.se. Beställningsnumret är 1105006. På kyrkovaletswebben⁴ finns mer information.

Det går också att beställa fler små etiketter¹⁸ med kyrkovalets signalelement²⁰ att sätta på kuvert och liknande för att göra kyrkovalets datum känt. Beställ från Informationservice, 018-169600 eller info@svenskakyrkan.se

Tipsa media

Förutom den gemensamma informationssatsningen¹ som uppmärksammar Svenska kyrkan och valet, behöver även det lokala arbetet göras synligt. Kyrkovalet ger draghjälp till den som vill informera om kyrkan och bidrar till att motivera media att skildra det som sker i kyrkan.

En av många församlingar som satsat på kontakten med media berättar:

”Vi försöker synas i de lokala tidningarna och skickar alltid inbjudan till lokalpressen när vi ordnar något. När en känd föredragshållare kommer försöker vi få en reporter att intervjua personen i förväg eller att göra ett reportage från föredraget, och när barngrupperna sätter upp en musikal skickar vi biljett till tidningens musikrecensent. Vi har också skickat inbjudningar till invigningen av konstverk, exempelvis när vår nya kormatta togs i bruk.”

Fler tips om mediaarbetet finns i ett annat kapitel i det här materialet och på medlemsvårdswebben⁵ eller i pressrummet⁶.

De pressmeddelanden som nationell nivå skickar ut finns naturligtvis på kyrkovaletswebben⁷.

Visa upp, ställ ut, berätta

Ett välkänt, men kanske underskattat, sätt att berätta sitt budskap är att göra en utställning. En sådan kan göras till en upplevelse för flera sinnen. Den kan placeras där människor rör sig, till exempel i köpcentra, på torg, bibliotek eller arbetsplatser. Kanske kan den göras portabel i form av en låda eller väska som kan lånas ut.

För att visa hur världen kommer in i vårt vardagsliv kan man bygga upp en utställning med Rättvisemärkta produkter. De val vi gör i Sverige har stor betydelse för människor i Syd och här är ett exempel på Svenska kyrkans engagemang. *Världen skulle må bra av en ny favoritsmak* är en folder som tar upp hur en förändrad och mer rättvis handel som tar hänsyn till människor och miljö är viktig i kampen för att utrota hungern.

Det finns också exempel på församlingar som kompletterar affischtavlan utanför församlingshemmet med ett skyltfönster eller ett utställningsskåp där man regelbundet visar upp ett nytt tema. Här får annat än ord berätta om verksamheten, kyrkan, den kristna tron, ett visst tema eller en aktuell frågeställning.

En som provat säger:

”Var inte rädda för att visa fram bredd och djup, ta fram spetsaktiviteter och sådant människor kanske inte förväntar sig.”

En annan församling lät utställningen växa till en egen mässa:

”Vi funderade på hur vi skulle nå alla som inte vågar sig till kyrkan. Efter en kontakt med en lokal arrangör av fackmässor bestämde vi oss för att ordna en liknande mässa om kyrkan. Det blev ett sätt för oss att underlätta för dem som inte känner sig hemmastadda inom kyrkan att söka information och våga ta kontakt. Personliga inbjudningar skickades bland annat till föräldrar till barn som är med i barngrupper och körer, till nyinflyttade och till familjer som under året haft kontakt med kyrkan genom kyrkliga handlingar. Det blev uppskattat och ganska många lämnade också sin adress så vi har kunnat ha kontakt med dem efteråt.”

En annan församling berättar:

”Vi tog fram en enkel folder om församlingens verksamhet, också sådant som inte alltid syns. I den fick olika personer berätta om sin roll i församlingen och varför de tycker att Svenska kyrkan är viktig. Det stod om sjukbesök och dagverksamhet och om att barnkören sjungit på en festival. Tonårsgruppen skrev om internationella frågor, de kollade om det fanns rättvisemärkt kaffe i fikarummet och intervjuade vårt Lutherhjälpsombud som varit med på en resa.”

Muntlig information fungerar ofta bäst – tänk in pålysningar vid gudstjänster, kyrkkaffet, körövningar, öppna förskolan, föräldrasamlingar med mera när ni planerar hur information om kyrkovalet ska spridas. Använd foldern Bra att veta inför kyrkovalet¹³ och komplettera med lokal information. Det finns också möjlighet att köpa hem en vepa eller roll-up¹⁹.

Att visa att Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan kan göras på olika sätt. Världens fest i Västerås, 26–28 augusti, är ett tillfälle att visa upp hela den internationella verksamheten genom seminarier, utställningar och gudstjänster.

Utlandskyrkan är en viktig mötesplats för ungdomar, affärsmän och utlandsboende och samtidigt en resurs vid kriser och katastrofer. Några exempel är insatserna i samband med tsunamikatastrofen i Phuket och Bangkok, vid World Trade Center, efter bombdådet på Bali och flygolyckan på Linate i Italien. Svenska kyrkan finns kvar med utsänd personal i Phuket, Thailand åtminstone till och med

årsdagen den 26 december 2006. Genom Lutherhjälpens katastrofarbete via ACT, Action by Churches Together stödjer Svenska kyrkan fortsatt våra partner i alla de länder som drabbades hårt av tsunamikatastrofen.

Några aktuella exempel på internationella frågor som är viktiga för Svenska kyrkan.

HOPP-kampanjen (För en rättvis fred i Mellanöstern – Häv ockupationen av Palestina) pågår under 2004–2005. Kampanjen är ett svar på en uppmaning från kyrkor och samarbetspartner i Palestina, Israel och i regionen, som vill att vi ska göra vad vi kan för att bidra till en rättvis fred. Det finns vykort som uppmanar vår utrikesminister att aktivt driva fredsprocessen.

Hiv/aids. Svenska kyrkan deltar i arbetet mot hiv/aids tillsammans med kyrkor och samarbetspartner i olika delar av världen, främst Afrika.

Utrota hungern! Trots att det är en mänsklig rättighet att få äta sig mätt går var sjätte människa ständigt hungrig. Lutherhjälpen arbetar för att utrota hungern genom påverkansarbete, långsiktigt utvecklingsarbete och katastrofinsatser.

Se sidan 19 för adresser och tips på material.

Sommartid i kyrkan

Vi vet genom bland annat undersökningen Medlem 2004 att många medlemmar kommer i kontakt med Svenska kyrkan just som turister. Här möter kyrkan människor med mer tid för samtal och eftertanke. I sommar erbjuder dessa möten även en möjlighet att berätta om kyrkovalet. Använd gärna det material som finns: roll-up/utställningsskärm, vepor, foldern Bra att veta inför kyrkovalet⁸, presentationsmaterial om Svenska kyrkan med mera.

- ”Ordna en sångfestival! För körer som vanligtvis inte sjunger kyrkomusik (hos oss deltog tre skolkörer tillsammans med en kör från musikskolan och två körer från arbetsplatser) kan en festival vara ett sätt att prova på något nytt. Våra två egna körledare hjälpte till med noter och instruktioner. Vi märker att våra egna körer nu efteråt lockar en del av dem som var med på festivalen.”
- ”För oss är det självklart att kyrkan ska finnas med i sommarcaféet i stadsparken, på viskvällar och på kommunens festival. Vi är också med på idrottstävlingar och har musikkvällar på campingplatsen.”

- ”Vi brukar ha en konstutställning i anslutning till vägkyrkan. Varje år har utställningen ett särskilt tema. Lokala konstnärer och profiler ställer ut sina verk. När utställningen avslutas auktioneras verken ut och behållningen går till Svenska kyrkan i utlandet.”
- ”Vi ordnar enkla pilgrimsvandringar. Det märks att intresset för andlig utveckling är stort och att man uppskattar att få tid för eftertanke.”
- ”En dag varje sommar gör alla präster i staden något gemensamt, till exempel åker buss, är ute i stadens parker eller besöker populära badplatser. Självklart med prästkragen på och informationsfoldrar i fickan.”

Till informationssatsningens¹ första del finns etiketter att klistra på äpplen eller dylikt. De är tänkta att fungera som kontaktskapare på torget eller stranden och anknyter till omsorgen om både kroppen och själens hälsa. ■

Valdagen – en kyrkans festdag!

Valdagen är en dag då många engagemang för Svenska kyrkan tar sig konkret uttryck. Medlemmar som röstar visar sin känsla av samhörighet med Svenska kyrkan. Andra ställer sig till förfogande för fyra år långa uppdrag i kyrkan. Viktiga beslut kommer att tas av dem som blir valda och får vårt förtroende denna viktiga dag. Därför är detta en dag av betydelse. Valen handlar om kyrkans framtid. Allt detta ger anledning till att göra något extra av valdagen.

Mersmak åt valet

”Vi gjorde en festdag av valdagen. Våra tre kyrkor var öppna och det fanns aktiviteter för olika åldrar. Anställda, förtroendevalda och frivilliga turades om att finnas på plats hela dagen för att berätta om verksamheten och visa upp lokalerna.”

Alla som kommer för att rösta känner sig inte hemma i kyrkan och församlingshemmet. Mötet med anställda och aktiva kan göra att detta mötet med Svenska kyrkan får ett

mervärde för ovana besökare. Passa på att visa upp församlingens verksamhet så att de som röstar förstår att de bidragit till någonting viktigt och att detta är ett sammanhang där de vill fortsätta att vara delaktiga.

På valdagen finns tillfälle att visa runt i församlingens lokaler, ordna guidning i kyrkan eller en tipspromenad för hela familjen. Kan församlingen bjuda på en kopp rättvisemärkt kaffe och berätta vad som finns i koppen? Informationsmaterial ska förstås finnas på plats. Kanske också

en utställning? Kring kyrkovalet den 18 september genomför Svenska kyrkans mission, Lutherhjälpen och Svenska kyrkan i utlandet en gemensam insamling. I samband med den kan det internationella arbetet beskrivas. Finns möjlighet att bjuda på en upplevelse? En tornuppstigning eller musikstund? Barnen kan få pyssla eller leka under tiden.

Kan kanske satsningen på aktiviteter vid röstningstillfället utvidgas från att bara gälla valdagen till att bli en fest-i-val också under de veckor som förhandsröstningen pågår? För de som röstar då är det ju deras ”valdag”.

”Vi satsade på nedräkning: de sista veckorna före valet hade vi dagliga aktiviteter. Målet var att erbjuda ett spännande och varierat program med en klar målgruppsangivelse till varje kväll. Alla åldrar hade något under veckan som var direkt riktat till dem.”

Till valurnorna kommer människor som visar sitt intresse för Svenska kyrkan genom att ta sig tid att rösta. Hur ska detta intresse få näring efter valet? Vill de ha programblad eller annan regelbunden information? I så fall måste de få tillfälle att lämna sina adresser. Även de som förhandsröstar bör få den möjligheten.

För att få veta mer om hur de som röstar upplevt informationstillgång och aktiviteter inför valet, kan man genomföra en enkel enkät i vallokalen: Hur hittade de information om kyrkovalet? Fanns det nog med information i församlingsblad och på webbplatsen? Hur upplevdes aktiviteterna under valdagen? Det ger ett bra underlag för planering inför nästa kyrkoval och andra breda aktiviteter.

”I vår församling förberedde vi listor där intresserade fick fylla i adress och telefonnummer samt e-postadress för att få kontinuerlig information. Eftersom vi behövde fler frivilliga till försäljningen av rättvisemärkta produkter, flera medlemmar i besöksgruppen som går runt till ålderdomshemmen och fler internationella ombud, passade vi på att efterlysa det samtidigt. Många sa att det var bra att få konkreta förslag på vad de kunde bidra med. Det är definitivt ett tips vi kan ge till andra församlingar som behöver fler frivilliga till sin verksamhet.”

Hur gick det i valet? Berätta för dem som röstar hur och när de kan få del av resultatet. Det preliminära valresultatet kommer att finnas på kyrkovalswebben. Församlingen kan länka direkt till ”sin” sida. På vilka andra sätt görs det lokala resultatet känt? ■

Kyrkoval i församlingen

Svenska kyrkan är demokratiskt uppbyggd och beroende av människors engagemang. I kyrkoordningens kapitel om valet står det i inledningen om delaktighet, ansvarstagande, inflytande och samhörighet. Här finns motivet till kyrkovalet.

Församlingens breda information

Kyrkovalet gäller alla röstberättigade. Kyrkan måste därför informera i kanaler som når en bred allmänhet. Lokalpressen är attraktiv som kanal eftersom den redan finns på medlemmarnas köksbord. Här kan medlemmen också få möta information om Svenska kyrkan och om kyrkovalet. För att nå ut med ett brett budskap måste man välja en bred kanal. Komplettera med information i församlingens egna kanaler, inklusive på församlingens webbplats om det finns en sådan.

Det är fritt fram för församlingar, samfälligheter och stift att använda texter från kyrkovaletswebben⁴ och från broschyrer om kyrkovalet. Att göra datumet, den 18 september, känt är en viktig och gemensam uppgift.

Basfakta till anställda och aktiva

Informationen från mun till mun är alltid mycket viktig. Anställda och aktiva behöver därför känna till basfakta om kyrkovalet. I verksamheterna finns säkert många tillfällen att berätta om valet och vad det betyder. Vad gör de förtroendevalda? Vilka får rösta? Hur går det till? Dessutom kommer anställda och aktiva att möta grannar, vänner och släkt som kan ställa frågor.

Att Svenska kyrkan är demokratiskt organiserad är en del av kyrkans identitet som just nu är högaktuell. Basfakta om kyrkovalet finns i foldern Bra att veta inför kyrkovalet¹⁹ och på kyrkovaletswebben⁴.

Verktyglåda

På kyrkovaletswebben finns en verktyglåda med olika redskap till stöd för församlingar, samfälligheter och stift. Här finns bland annat texter, signalelement²⁰, foton, faktarutor och affischer. Verktyglådan² finns under menyen Ladda ned/För medarbetare.

Här finns också material som hör till den externa informationsinsatsen i augusti-september som redan nämnts.

Telefonsvaren kan användas för att meddela var man kan rösta och när det är öppet. Om någon har tid att ringa upp frågeställare och ge svar, kan man låta människor ställa frågor via telefonsvaren. Annars är det bättre att i meddelandet säga vart man kan vända sig för att få information.

Valet på webben

Församlingens webbplats kan, även inför valet, vara en viktig del av kommunikationen med medlemmarna. Internet ger en möjlighet att komma ett steg närmare tvåvägskommunikation. Det är lätt att kommunicera per e-post, att tycka till genom att delta i omröstningar eller besvara enkla enkäter. Om det finns tillräckliga resurser kan man ordna ett diskussionsforum.

För att hålla intresset vid liv behöver webbplatsen vara aktuell och erbjuda något nytt när besökare återkommer. Om bilden på första sidan byts ut ser webbplatsen genast uppdaterad ut.

Till informationssatsningen¹, som nämns i första kapitlet, hör också webbannonser. Tre veckor före valet finns de på ungdomswebbplatsen Lunarstorm. De finns också i verktyglådan och är möjliga att ta hem för att lägga på församlingens, samfällighetens eller stiftets webbplats.

Lokal valinformation kan göras lättillgänglig på webben. Var och när kan man rösta? Hur gick det i förra valet? Kan någon ge några jämförande kommentarer? Vilka är de viktigaste frågorna för församlingen just nu?

En viktig fråga är förstas vilka man kan rösta på. På kyrkovalswebben finns från augusti listor på grupper och kandidater som ställer upp i valet. En församling, en samfällighet eller ett stift kan länka direkt till sidan med de egna uppgifterna. Detsamma gäller sidan med det lokala valresultatet, som efter valet presenteras på kyrkovalswebben. Länka gärna till svenskakyrkan.se⁸, och kyrkovalswebben⁴.

Efter valet kan man komplettera med en presentation av de nya förtroendevalda och en bit in i mandatperioden göra en uppföljning för att berätta vilka frågor de nyvalda tagit itu med tills dess.

Vad vill nomineringsgrupperna?

Det är nomineringsgruppernas eget ansvar att göra sig kända: att de ställer upp, vad de vill och hur de ska arbeta för att uppnå det. Förutsatt att alla grupper behandlas lika kan man underlätta för dem som ska rösta genom att länka till de nomineringsgrupper som ställer upp lokalt och som har kyrkovalsinformation på sin webbplats.

Församlingsbladsredaktören kan även ställa några viktiga frågor som alla grupper får besvara i ett nummer av församlingsbladet. Förslag på sådana frågor finns på kyrkovalswebben⁹.

Vissa församlingar brukar ordna en utfrågning. En av de församlingar som genomförde en sådan vid förra kyrkovalet berättar: ”Frågor fick lämnas anonymt i förväg via

en frågelåda i församlingshemmet. Vi hade tänkt ordna en frågelåda på hemsidan också men blev inte klara i tid. Under kvällen fick representanter för de olika nomineringsgrupperna besvara frågorna. Vi satte också upp svaren i församlingshemmet så man kunde ta del av dem i efterhand. Troligen gör vi något liknande i år, men då ska nog alla grupper få några gemensamma frågor i förväg så man kan jämföra lite mer mellan dem.”

Förslag till lokala aktiviteter.

- Berätta om kyrkovalet i verksamheten.
- Väck uppmärksamhet, till exempel genom att på torget eller stationen dela ut äpplen med klistermärken från informationssatsningen¹.
- Var närvarande i breda lokala media.
- Ha lättillgänglig information på webben. Länka vidare till andra webbplatser.
- Sprid den nya presentationsbroschyren om Svenska kyrkan.
- Gör en populärversion av den lokala årsredovisningen så att medlemmarna kan få veta hur resurserna används.
- Gör en utställning. Tänk på de internationella frågorna som ofta engagerar.
- Använd broschyren Bra att veta inför kyrkovalet¹³.
- Ge anställda och aktiva baskunskaper om valet.
- Ordna utfrågning av nomineringsgrupper eller låt dem besvara frågor i församlingstidningen⁹.
- Delta i informationssatsningen¹ (se särskilt avnitt).
- Ta vara på tillfällen – både under förhandsröstningen och på valdagen – att möta medlemmar som sällan deltar i verksamheten.
- Engagera den internationella gruppen.
- Skylta vallokalen snyggt, använd gärna logotyp³, signalelement²⁰ och organisationsskiss¹¹.
- Gör något extra av valdagen¹².

Några exempel på hur församlingar arbetar för att nå de unga.

Rösträtt från 16 år

Kyrkovalet ger tillfälle att följa upp konfirmandkontakterna, liksom att fördjupa skolkontakterna. Församlingens egna unga aktiva är en nyckelgrupp för att nå deras kompisar. Församlingen kan stötta med material och annan uppbackning. Börja med att samla intresserade ungdomar och låt dem vara med och ”spåna” fram idéer. När unga och äldre arbetar sida vid sida speglar det bredden, ökar förståelsen och troligen också kreativiteten.

Inför kyrkovalet är det också naturligt att aktualisera demokratifrågor. Svenska Kyrkans Unga¹⁴ har tillsammans med kyrkokansliet tagit fram en lärarhandledning om Det första valet. Lärarhandledningen riktar sig i första hand till gymnasielärare i samhällskunskap, religion och historia. Kanske kan materialet användas i samverkan med skolprästen? Även detta material finns i verktygslådan på kyrkovaletswebben² och kan beställas från Informationsservice 018-16 96 00 eller info@svenskakyrkan.se ■

Närvaro under lokala festivaler och som ”nattkyrka” med ändrade öppettider och särskild verksamhet i samband med lokala evenemang.

Vykort till 16–22-åringar där man berättar var de kan hitta ungdomskyrkan under sommaren, eller till 16–17 åringar med budskapet att de får rösta i kyrkovalet.

Samverkan med skolan om lektioner kring Det första valet (se ovan).

Visitkort med kontaktuppgifter till unga medarbetare som ofta rör sig ute bland ungdomar och kan tänka sig att bli uppringda även på kvällar och helger.

Sms är ett sätt för flera församlingar att hålla kontakt med konfirmander och ungdomar i församlingen.

En särskild avdelning för de yngre på församlingens webbplats.

Möta media

Mer tips om att möta media finns på medlemsvårdswebben.

- Läs råden på medlemsvårdswebben¹⁰.
- Ge tips med lokal vinkel till media.
- Visa media den särskilda information till press som finns på kyrkovaletswebben⁷ – pressmeddelanden, bilder, fakta etc.
- Utse en talesman.
- Ta hjälp av stiftets pressekreterare i kriser.
- Var proaktiv.

Erfarenheter från förra kyrkovalet visar att valet var intressant för media under hela sommaren. Man kan hjälpa media genom att vara serviceinriktad och förekommande.

Vänta inte på att bli kontaktad utan ta egna initiativ och gör förberedelser: ta fram exempel på verksamhet, utse talespersoner för olika frågor, sätt samman basfakta. Erbjud intervjuer med förtroendevalda och ”vanliga aktiva” i olika åldrar. Se till att alla talespersoner är väl förberedda på kontakter med journalister. På medlemsvårdswebben¹⁰ finns tips på hur man förbereder kontakterna på ett bra sätt.

Ett annat sätt att få genomslag för viktiga ämnen är att aktiva i församlingen skriver insändare och debattartiklar i aktuella frågor. I lokala media kommer valet med största sannolikhet att debatteras. Var noga med att svara på frågor för att bemöta oro och ilska som ofta kanaliseras via debattinlägg. Det är viktigt att följa upp inläggen så att kritikern inte får sista ordet. Detta sköts alltid bäst lokalt i sitt rätta sammanhang.

Pressmeddelanden till lokaltidningar och lokal radio och TV är ett sätt att bidra med information. Lyft fram det speciella och nyhetsmässiga, det näraliggande, konkreta och personliga. Glöm inte att skriva vart man ska vända sig för mer information.

Om de lokala journalisterna är ovana vid att bevaka kyrkan är steget stort att sätta sig in i frågorna. För att underlätta kan man ta fram basfakta om Svenska kyrkan och församlingen, kyrkovalet, pågående projekt, framtidsfrågor och intervjuuppslag. Hänvisa gärna till kyrkovaletswebben⁴.

Erfarenheten har lärt oss att kyrkovalet är besvärligt att sätta sig in i för media. Det kan därför vara bra med skisser som förklarar hur valet går till. På kyrkovaletswebben hittar du bland annat en organisationskiss¹¹.

Personliga kontakter med lokala reportrar är av stort värde. Det är lättare att slå en signal och tipsa om något, än att formulera ett krångligt resonemang i ett pressmeddelande.

För många kan mötet med media kännas svårt. Det är viktigt att alltid förbereda sig inför intervjun: tänk igenom vad du vill och inte vill säga. Se till att media får kunskap om allt positivt som sker i och genom kyrkan, och skapa beredskap för öppenhet när media söker upp oss i svåra frågor. ■

Mer information och material

Svenska kyrkans webbportal

www.svenskakyrkan.se

Här finns information om Svenska kyrkan och länkar som för vidare till andra webbplatser.

Kyrkovalswebben

www.svenskakyrkan.se/kyrkoval

Se särskilt menyn Ladda ned och länken För medarbetare.

Här finns basfakta om valet, artikelförslag, tips och idéer, verktygslåda med bland annat affischer, foton och material för den externa informationssatsningen i augusti – september.

Medlemsvårdwebben

www.svenskakyrkan.se/medlemsvard

Mycket bra arbete görs runt om i landet och många församlingar har delat med sig av erfarenheter, tips och idéer. I Idémateriale för medlemsvård finns många av idéerna samlade. Idématerialet för medlemsvård 2003 respektive 2004 finns att ladda ned och kan även beställas från Informationservice (se kontaktuppgifter nedan).

I materialet finns tips om medlemsvård och om hur man kan följa upp kontakter som skapats vid kyrkliga handlingar. Genom undersökningar är det känt att de allra flesta av kyrkans medlemmar anger de kyrkliga handlingarna som ett viktigt skäl för medlemskap. Denna vilja att låta Svenska kyrkan dela de viktigaste ögonblicken i livet behöver tas till vara.

Foldrar

Bra att veta inför kyrkovalet¹³ och presentationsmaterial om Svenska kyrkan finns att beställa från Informationservice.

Internationellt

Lutherhjälpen

www.svenskakyrkan.se/lutherhjalpen

Under menyn ”Engagera dig” finns texter och fakta om exempelvis Rättvis världshandel och Utrota hungern, För allas rätt till mat.

Exempel på material:

Tidningen Lutherhjälpen, foldrarna Världen skulle må bra av en ny favoritsmak, En smoothie i undervisningen, och Sockerbiten (fakta och övningar om världshandel).

Mer information och material finns också hos föreningen Rättvisemarkt, www.rattvisemarkt.se och hos Svenska Kyrkans Unga, www.svenskakyrkansunga.org

Svenska kyrkans mission

www.svenskakyrkan.se/skm

Exempel på material:

Tidningen Mission, boken Tecken i tiden, Projektkatalogen med alla pågående projekt och idématerialet I försoningens tjänst, samt material inom HOPP-kampanjen och Hiv/aids-kampanjen.

Svenska kyrkan i utlandet

www.svenskakyrkan.se/skut

Exempel på material:

Tidningen Ute och Hemma och den populära fickfoldern med adresser till alla Svenska kyrkan i utlandets kyrkor runt om i världen.

Informationservice

Ger information och tar emot materialbeställningar: Telefon 018-16 96 00, e-post info@svenskakyrkan.se

18 SEPTEMBER
Kyrkoval 2005